

מ"ת 26474/03/22 - מדינת ישראל נגד ש' מ'

בית המשפט המחוזי בירושלים

מ"ת 26474-03-22 מדינת ישראל נ' מ' (עציר)

תיק חיצוני: 118992/2022

12.6.2022

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

מדינת ישראל

המבקשת

נגד

ש' מ' (עציר)

המשיב

באת-כוח המבקשת: עו"ד חני שפירא (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))

עו"ד יונתן קיוויל

בא-כוח המשיב:

החלטה

החלטה בבקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים נגדו בת"פ 26474-03-22. בכתב האישום הואשם המשיב, יליד 00.00.1998 (בן 24) בכך שעבר את העבירות הבאות: **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 329(א)(2) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **החוק**); **הפקרה לאחר פגיעה**, לפי סעיף 64א(ב) בצירוף סעיף 40 בפקודת התעבורה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן - **פקודת התעבורה**); **הפרעה לשוטר במילוי תפקידו**, לפי סעיף 275 בחוק; **חבלה במזיד ברכב**, לפי סעיף 413 בחוק; **נהיגה ללא רישיון נהיגה**, לפי סעיף 10(א) בפקודת התעבורה; **נהיגה בזמן פסילה**, לפי סעיף 67 רישא בפקודת התעבורה; **נהיגה ללא ביטוח**, לפי סעיף 2(א) בפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), התש"ל-1970.

עובדות כתב האישום

2. כתב האישום הוגש ביום 13.3.2022. על-פי הנטען בו, למשיב אין רישיון נהיגה ברכב ומעולם אף לא ניתן לו רישיון לנהיגה ברכב כלשהו. במועד האירוע שיתואר להלן, הוא אף היה פסול מקבלת רישיון נהיגה או מהחזקת רישיון. למרות זאת, ביום 1.3.2022 סמוך לשעה 10:00 נכנס המשיב עם חברו ידידה ניסן (להלן - **ידידה**) לרכב מסוג ניסן ג'וק (להלן - **הרכב**), בבעלות בן משפחתו, אשר חנה בחניון סמוך לביתו ברחוב בן אליעזר בירושלים. המשיב ישב בכיסא הנהג, ידידה ישב לימינו והמשיב הניע את הרכב והחל לנהוג בו כדי לצאת מהחניון.

אותה עת נכחו במקום השוטרים תמיר מועדי וישראל אשורי (להלן, לפי העניין - **השוטר תמיר**; **השוטר ישראל**; שניהם יחד - **השוטרים**). השניים, שזיהו את המשיב, הבחינו שהוא נוהג ברכב ללא רישיון נהיגה ובעודו פסול מלנהוג. השוטר תמיר ניגש אל המשיב בעת שהחל לנהוג וצעק לעברו "משטרה, עצור". המשיב, שהבחין בשוטר תמיר, החל להאיץ את

מהירות נסיעתו ברכב מתוך ניסיון לחמוק מהשוטרים. השוטר תמיר הכניס את פלג גופו העליון אל הרכב מבעד לחלון דלת הנהג שהיה פתוח כדי לכבות את מנוע הרכב ולמנוע מהמשיב להמשיך בנסיעה. במקביל צעק למשיב שהוא שוטר וכי על המשיב לעצור.

בתגובה לכך הוסיף המשיב והאיץ את מהירות נסיעת הרכב, בעוד השוטר תמיר תלוי על חלון הרכב. המשיב המשיך ונסע כך למרחק כ-30 מטר בניגוד לכיוון התנועה, תוך האצת מהירות הנסיעה ותוך הסטת ההגה לכיוון שמאל אל עבר כלי הרכב שחנו ברחוב וזאת כדי לפגוע בשוטר תמיר וכך לחמוק מהשוטרים. בשלב מסוים הסיט המשיב את ההגה שמאלה בחדות והתנגש עם הרכב ברכב מסוג סוזוקי שחנה ברחוב. כל זאת כאמור, בעוד השוטר תמיר תלוי על רכבו ובאופן שגרם לו להילכד בין רכבו של המשיב לבין רכב הסוזוקי.

עם עצירת הרכב, המשיב וידידיה יצאו מהדלת הימנית ונמלטו מהמקום בריצה. לאחר שנמלטו, נכנס השוטר ישראל אל הרכב והזיז אותו כדי לחלץ את השוטר תמיר אשר כמתואר, נלכד בין שני כלי הרכב. לאחר ניסיונות רבים לאיתור המשיב, הוא הסגיר את עצמו למשטרה למחרת היום.

3. השוטר תמיר פונה באמצעות אמבולנס אל בית החולים שערי צדק. כתוצאה מההתנגשות בין שני כלי הרכב, נגרמו לו סימני חבלה, שטפי דם ושפשופים בידיו ובירכיו. לרכב שבו נהג המשיב נגרמו נזקי פח קשים ואילו לרכב הסוזוקי נגרמו נזקי פח קלים ושכירת חלקי פלסטיק מעל הגלגל.

רקע והשתלשלות ההליכים מאז הגשת כתב האישום

4. כתב האישום והבקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים הוגשו כאמור, ביום 13.3.2022. מאחר שבאותו מועד היה הנאשם חולה קורונה מאומת, הוא לא הובא לדין ואף לא השתתף בו באמצעות היוועדות חזותית. בהסכמת הצדדים הדיון נדחה ליום 16.3.2022. במהלך הדיון ממועד זה הודיע בא-כוח המשיב כי אינו חולק על קיומן של ראיות להוכחת האשמה ואף אינו חולק על קיומה של עילת מעצר. עם זאת, לנוכח נסיבותיו של המשיב ובכלל זה מצבו הנפשי הנטען וקשיי התמודדותו לאחר שחרורו ממעצרים קודמים, שעל עיקריהם עמד בטיעוניו, ביקש להפנותו לקבלת תסקיר משירות המבחן. את בקשתו נימק בכך שדרושה בחינה מעמיקה של אפשרות שילוב המשיב במסגרת שיקומית ובכלל זה מסגרת טיפולית למטרת גמילה מסמים. לתמיכה בטענותיו בעניין נסיבותיו של המשיב ומצבו, הפנה בא-כוחו אל התסקירים שהוגשו במסגרת ההליך האחרון בעניינו של המשיב (פ"ל (תעבורה ירושלים) 9452-06-20. להלן גם - **ההליך הקודם**).

המבקשת התנגדה לכך באופן נחרץ. זאת לנוכח חומרת המעשים, המסוכנות הנשקפת מהמשיב והחשש להימלטותו מהדין על רקע הימלטותו מזירת האירוע. כמו כן הצביעה על הרשעותיו הקודמות הרבות של המשיב, העובדה שלחובתו מאסר מותנה בר הפעלה למשך תשעה חודשים, העובדה שרק לאחרונה שוחרר ממאסרו האחרון אשר בו נשא בשל הרשעתו בעבירות דומות שעבר תוך סיכון חיי אדם, כשנה קודם לכן. עוד טענה, כי לנימוקים אלו מצטרפים כישלון ההליך הטיפולי אשר במסגרתו שולב במסגרת אותו הליך, בדומה לכישלונות הליכי טיפול נוספים שבהם שולב המשיב

בשנים האחרונות, היותו במעמד של אסיר ברישיון וכן העובדה שטענות בעניין מצבו הנפשי או הקוגניטיבי לא עלו בעבר. בנסיבות אלו טענה באת-כוח המבקשת, כי אין הצדקה להטרחת שירות המבחן, שידי עמוסות, כדי שינסה לשלב את המשיב פעם נוספת בהליך שיקומי-טיפול.

5. בהחלטה שניתנה בתום הדיון האמור נקבע כי אכן, יש ממש בטענותיה של המבקשת אשר לפיהן ספק רב אם בנסיבות העניין יש מקום לבחינת חלופת מעצר באמצעות שירות המבחן. כך בייחוד לנוכח הדברים העולים מהתסקיר האחרון אשר הוגש במסגרת ההליך הקודם בעניינו של המשיב ואשר הוגש לעיוני. מתסקיר זה עלה כי שיתוף הפעולה של המשיב עם גורמי הטיפול היה חלקי בלבד, אם בכלל. עם זאת, בהתחשב בגילו הצעיר של המשיב, ראיתי לנכון להורות לשירות המבחן להגיש תסקיר בעניין המשיב. לצד זה הודגש במפורש, כי אין בכך משום נקיטת עמדה לעניין ההחלטה שתינתן לאחר קבלת התסקיר. כן הודגש, כי יש לזכור כי בכל מקרה, בית משפט אינו מחויב לאמץ את המלצת שירות המבחן, אף אם המלצתו תהיה חיובית.

בהתאם לכך נקבע כי התסקיר יוגש עד יום 3.4.2022 והמשך הדיון נקבע ליום 5.4.2022. לבקשת שירות המבחן ובהיעדר התנגדות, מועד הגשת התסקיר נדחה ליום 8.5.2022 והדיון נדחה ליום 10.5.2022. לאחר שלא הוגש תסקיר, נקבע בדיון ממועד זה כי התסקיר יוגש עד יום 12.5.2022.

6. בתסקיר מיום 10.5.2022, שעיקרו יובאו בהמשך הדברים, הומלץ לבחון את אפשרות שילוב המשיב בקהילה הטיפולית לגמילה מסמים ואלכוהול 'בית אביבה' (להלן - **בית אביבה**), ולשם כך לאפשר לו להשתתף בריאיון קבלה ביום 18.5.2022, שייערך באמצעות היוועדות חזותית.

בהחלטה מיום 10.5.2022 נקבע כי המשיב ישתתף בריאיון וכי תסקיר משלים יוגש עד יום 30.5.2022. עם זאת, שוב הודגש כי אין בכך משום נקיטת עמדה לעניין ההחלטה שתינתן ואף אין בכך כדי ליצור אצל המשיב ציפייה כי בסופו של דבר אמנם ישוחרר לחלופת מעצר.

ביום 30.5.2022 הודיע שירות המבחן כי המשיב התקבל לבית אביבה, בכפוף להשלמת הבדיקות הדרושות לשם כך. ביום 1.6.2022 הוגש תסקיר משלים, שבו הובאה המלצת שירות המבחן לשחרר את המשיב בתנאים אשר לפיהם, הוא ישהה בבית אביבה, בהתאם לתנאי המקום. כן הומלץ כי חלופת המעצר המגבה תהיה בבית אמו בירושלים וכי יינתן צו פיקוח מעצרים למשך שישה חודשים לשם מעקב של שירות המבחן אחר השתלבות המשיב בבית אביבה.

7. בדיון מיום 2.6.2022 הודיעה באת-כוח המבקשת על עמדת המבקשת, המתנגדת לשחרור המשיב לחלופת מעצר בבית אביבה משורה של טעמים שיפורטו בהמשך הדברים ובין השאר, מאחר שמדובר במסגרת טיפולית פתוחה שאינה מהודקת מספיק. לפיכך נקבע כי שירות המבחן יפרט באופן מדויק את תנאי שהייה בבית אביבה ויבהיר במה מתבטאת העובדה שזו "מסגרת טיפולית סגורה" (כאמור בתסקיר מיום 10.5.2022). הודעת שירות המבחן בעניין הוגשה ביום 7.6.2022 ולאחר שהתקבלה, הצדדים הורשו להשלים את טענותיהם. השלמת טענותיו של בא-כוח המשיב הוגשה ביום 8.6.2022 ואילו מטעם המבקשת לא הוגשה השלמת טענות.

עיקרי התסקירים שהוגשו מטעם שירות המבחן במסגרת ההליך הקודם

8. **התסקיר מיום 7.3.2021:** כאמור לעיל, במסגרת טענותיהם של באי-כוח הצדדים, הפנו שניהם אל התסקיר שהוגש במסגרת ההליך האחרון בעניינו של המשיב, אשר הוגשו לעיוני. בהליך זה הורשע המשיב בשתי עבירות נהיגה ללא רישיון נהיגה, בעבירת נהיגה בזמן פסילה ובעבירת אי ציות לאות של שוטר במדים. בגזר הדין שניתן ביום 6.7.2021 הושתו עליו שלושה-עשר חודשי מאסר בפועל, תשעה חודשי מאסר מותנה, הופעל מאסר מותנה למשך חמישה חודשים בחופף לעונש המאסר בפועל, פסילת רישיון נהיגה למשך שנתיים ושמונה חודשי פסילת רישיון נהיגה מותנית למשך שלוש שנים.

בתסקיר מתוארות נסיבותיה המורכבות של משפחת המשיב, אשר מחמת צנעת הפרט לא יפורטו. בתמצית נאמר, כי שלושת אחיו הם מאבות שונים בני דתות שונות. בשנות חייו הראשונות הוא גדל אצל משפחה שדתה שונה מדתו, הוא עבר טלטלות שונות ומורכבות על רקע הליכים משפטיים שבסופם הוחזר לאמו תוך ליווי של גורמי הרווחה. זמן קצר לאחר מכן הוצא ממשמורת אמו, שהה במשפחתו וכבר אז עלו אצלו בעיות התנהגות קשות ואלימות ואובחנו אצלו בעיות קשב וריכוז. בעברו הוא אף אושפז בבית חולים לבריאות הנפש 'איתנים', לאחר מכן שולב בהוסטל במסגרת צו נזקקות. במהלך השנים היו עליות ומורדות בהתנהגותו בין השאר, על רקע שתיית אלכוהול וככלל, התנהגותו לוותה בתקריות אלימות ובעייתיות.

מעורבותו של המשיב בפלילים החלה בגיל 15 ומאז היה בקשר עם שירות המבחן אשר עשה מספר ניסיונות לשלבו במסגרות טיפוליות שונות. על רקע קשיי המשיב לעמוד בכללי המסגרות ולזנוח את דפוסי התנהגותו העברייניים וכן על רקע שימוש בחומרים ממכרים, הופסקה שהייתו באותן מסגרות ביוזמתן או ביוזמתו. במקביל נמשכה מעורבותו בפלילים והוא אף נשא בעונשי מאסר שמהאחרון אותה עת, השתחרר כחודש וחצי קודם למעצרו בקשר להליך האמור (ההליך הקודם).

בעניין שימוש בסמים ובאלכוהול נאמר בתסקיר, כי לדברי המשיב הוא החל לצרוך אלכוהול בגיל 11 וקנאביס בגיל 14 ובהמשך התנסה גם בשימוש בסם מסוג 'אקסטזי', אך לדבריו, למעט במקרים חריגים, חדל מכך כשנה וחצי קודם לעריכת התסקיר האמור. בדיקה לשרידי סם נמצאה נקיה.

בתסקיר פורטו הרשעותיו הקודמות הרבות של המשיב בעבירות אלימות, רכוש ואחרות וכן בעבירות תעבורה ובעיקר בנהיגה ללא רישיון נהיגה, אשר יפורטו בהמשך הדברים.

שירות המבחן הוסיף כי כאמור, במהלך השנים נעשו ניסיונות לשילוב המשיב במסגרות טיפוליות שונות (בין השאר, הוסטל 'בית הצייר', 'בית עלם' ו'החוט המשולש'), במסגרת צווי מבחן וצווי פיקוח מעצרים. אולם כאמור, בשל קשייו לשתף פעולה, להשתלב באותן מסגרות, לעמוד בכללי אותן מסגרות ולהתמיד בקשר עם שירות המבחן וכן על רקע עבירות נוספות שעבר, הצווים בוטלו וההליכים הטיפוליים הופסקו. בדומה, אף במסגרת ההליך האמור נעשה ניסיון לשילוב המשיב בקהילה הטיפולית 'מלכישוע' במסגרת צו פיקוח מעצרים. הוא שולב במקום ביום 25.10.2020, אך

כעבור כחודש, על רקע היעדר מוטיבציה וקשיי הסתגלות, הוחלט על סיום שהייתו במקום והוא עבר לשהות במעצר בית בבית אמו. כעבור זמן ביקש לחזור אל 'מלכישוע' ואף הוחלט לאפשר זאת, אך לאחר שהתעכב בעריכת בדיקת קורונה, ניתק את הקשר עם שירות המבחן והפר את תנאי מעצר הבית, הופקע צו פיקוח המעצרים בעניינו ונקבע כי יעצר עד תום ההליכים.

המשיב הכיר באחריותו לעבירות שבעניין הועמד לדין באותו הליך, אך נאמר כי התקשה להבין את השלכות מעשיו. כן נאמר, כי התרשמות שירות המבחן היא כי ייתכן שיכולת קוגניטיבית נמוכה משפיעה על יכולתו להפנים את מעשיו.

לאחר פירוט גורמי הסיכון הרבים, לצד גורמי הסיכוי לשיקום, שעניינם בעיקר, רצונו של המשיב לנהל אורח חיים נורמטיבי וייאוש מאורח חייו העברייני, ציין שירות המבחן כי ניכר כי עונשי המאסר הקודמים שהושתו עליו לא שימשו עבורו גורם מרתיע וכי ישנה חשיבות רבה למציאת מסגרת טיפולית כוללת ואינטנסיבית עבורו. לפיכך הומלץ על דחית מועד מתן גזר הדין כדי לאפשר את בחינת האפשרות של מסגרת טיפולית וכן לשם הפניית המשיב לבדיקה פסיכיאטרית.

9. **התסקיר משלים מיום 20.4.2021:** בתסקיר המשלים דווח כי לדברי המשיב, הוא החל בתהליך לקראת קבלת טיפול נפשי בקהילה וכן כי קהילת 'מלכישוע' הסכימה לקלוט אותו שוב, אך בינתיים התברר כי הוא נעצר בקשר להליך הנדון.

לדברי שירות המבחן, בפגישה עם המשיב מיום 5.4.2021 הוא התנגד לטיפול כוללני, אשר שירות המבחן סבור כי יתאים לו. עוד נאמר בתסקיר, כי נראה שהמשיב זקוק לטיפול מתאים וכי בהיעדרו, יתקשה לשמור על גבולות החוק וכי אף ניכר כי הוא מתקשה להבין את דפוסי התנהגותו הבעייתיים וכן כי נראה כי מעצרים חוזרים אינם משמשים עבורו גבול הרתעתי משמעותי. עוד נאמר, כי בהיעדר טיפול, רמת הסיכון להישנות עבירות מצד המשיב גבוהה. לבסוף, בהיעדר חלופה עונשית שיקומית, הומלץ להשית על המשיב עונש מאסר בפועל לצד מאסר מותנה מרתיע.

עיקרי התסקירים שהוגשו מטעם שירות המבחן במסגרת ההליך הנדון

10. **התסקיר מיום 10.5.2021:** חלק ניכר מהתסקיר כולל את התיאורים אשר הובאו בתסקיר שהוגש במסגרת ההליך הקודם, שעיקריו פורטו לעיל, בעניין הרקע המשפחתי של המשיב, ההיסטוריה העבריינית שלו והקשר הקודם שלו עם שירות המבחן. כן תוארו חמשת הניסיונות שנעשו לשילוב המשיב במסגרות הטיפוליות השונות, אשר נעשו במסגרת חמישה הליכים שונים בין השנים 2018-2021. כאמור לעיל, ניסיונות אלו כשלו והופסקו על רקע היעדר מוטיבציה, הפרת כללי המסגרות וקשיי הסתגלות. עוד הוזכר, כי במסגרת הניסיון האחרון, בחודש מאי 2021, לאחר מעצרו בהליך הנדון, המשיב שלל רצון להשתלב במסגרת טיפולית כוללנית ואף התקשה לבחון את התנהלותו הבעייתית בתחום הנהיגה. עוד הובא מידע בעניין הרגליו של המשיב לצרוך חומרים ממכרים, כאמור בתסקיר שעיקריו הובאו לעיל.

על-פי האמור בתסקיר בעניין העבירות שבהן הואשם עתה, נראה כי המשיב מבין שפעל באופן בעייתי ומסכן, ללא הפעלת שיקול דעת או מחשבה על תוצאות מעשיו. כן נאמר, כי לדבריו, הוא מודע לכך שבעבר ניסה לעשות "קיצורי

דרך" ולוותר על תהליך טיפול אינטנסיבי, כוללני וארוך טווח, אך כיום הוא מודע לדפוס התנהגותו הבעייתי בתחום הנהיגה ובעניין צריכת חומרים ממכרים. לדבריו, אף חלה תפנית בחשיבתו וכי הוא מבין שעליו לערוך שינוי עמוק באורח חייו ולשם כך עליו להשתלב במסגרת טיפולית כוללת וסגורה.

שירות המבחן עמד על גורמי הסיכון הרבים להישנות עבירות מצד המשיב, הנובעים בין השאר, מהרקע המורכב שבו גדל והחסכים שנוצרו לו עקב כך וכן על כך שחלק ניכר מהעבירות שעבר, נעברו על רקע קשייו להשלים עם חוסר יכולתו לנהוג. לצד כל אלו נאמר, כי ניכר כי עתה המשיב מבטא הכרה ומודעות ראשוניים למצבו ההתמכרותי וכן כי הוא מביע רצון ומוטיבציה להשתלב במסגרת טיפולית כוללת וארוכת טווח. כן נראה כי חל אצלו שינוי מסוים, ככל הנראה, מתוך עייפות מהתמודדות עם הליכים פלייליים רבים. לנוכח כל אלו העריך שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות עבירות מצד המשיב, אך סיכון זה עשוי להצטמצם אם הוא ישולב בקהילה טיפולית לגמילה מסמים ואלכוהול. על רקע האמור, הומלץ לשלב את המשיב בקהילה טיפולית כאמור וכי לשם כך נעשתה פנייה אל בית אביבה לשם תיאום ריאיון למשיב.

11. **הודעת עדכון מיום 30.5.2022, תסקיר משלים מיום 1.6.2022 והשלמה מיום 7.6.2021:** כאמור לעיל, ביום 30.5.2022 הודיע שירות המבחן על כך שהמשיב עבר את הריאיון והתקבל לבית אביבה בכפוף להשלמת הבדיקות.

ביום 1.6.2022 הוגש תסקיר משלים שבו נאמר כי הערכת שירות המבחן היא כי קיים סיכון להישנות עבירות מצד המשיב, אשר עשוי להצטמצם אם ישולב בקהילה טיפולית לגמילה מסמים ואלכוהול. לאחר שהמשיב ביטא צורך בטיפול והביע מוטיבציה ראשונית להשתלב במסגרת כאמור, הומלץ לשלבו בקהילת בית אביבה. עוד הומלץ כי תיקבע חלופת מעצר בית מגבה בבית אמו.

בעקבות ההחלטה מיום 2.6.2022 נמסרה הודעת שירות המבחן הכוללת מידע על אודות בית אביבה. כאמור שם, מדובר בקהילה טיפולית בפיקוח משרד הרווחה והביטחון החברתי, הנותנת מענה טיפולי בתחום ההתמכרויות (סמים, אלכוהול והימורים), הפועלת בתנאי פנימייה שבה נדרשים המטופלים לעמוד בכללי המקום ובסדר היום של הקהילה. במהלך הזמן ועם התקדמות הטיפול, נקבעות למטופלים דרגות עצמאות שונות הכוללות בין השאר, יציאה לחופשות ובסוף התהליך, אף שילוב בהוסטל טיפולי ועבודה ללא פיקוח. זו מסגרת וולונטרית התלויה ברצון המטופל ובמוטיבציה שלו להירתם לטיפול. אין מדובר בחלופת מעצר, אין מצלמות, שומר חיצוני או גורם אחר המעכב את מי שמבקש לצאת מהמקום. עם זאת, אם מטופל מפר את כללי המקום, נמסר דיווח לשירות המבחן ולמפקח בחלופת המעצר המגבה וכן מוגשת תלונה למשטרה.

גיליון הרשעותיו הקודמות של המשיב

12. לחובת המשיב שש הרשעות קודמות ועוד שש הרשעות קודמות בעבירות תעבורה.

הרשעותיו הקודמות הן בין שנת 2016 לשנת 2021 כלהלן: בשנת 2016 - גניבת כרטיס חיוב, הפרת הוראה

חוקית, נהיגה פוחזת, שתי עבירות שבל"ר, הסגת גבול ושתי עבירות תקיפה. תחילה הושתו עליו מאסרים מותנים, של"צ וצו מבחן. לאחר הפקעת צו המבחן הושת עליו גם מאסר בפועל למשך חודשיים; בשנת 2017 - נהיגה פוחזת, שבעטה הושתו עליו 6 חודשי מאסר, מאסר מותנה, הפעלת מאסר מותנה בחופף לעונש המאסר, צו מבחן לאחר השחרור מהמאסר, צו התחייבות, פסילת רישיון בפועל ופסילה מותנית; בשנת 2018 - שתי עבירות הפרת הוראה חוקית שבעטיין נדון למאסר מותנה; בשנת 2019 - עבירת גניבת רכב ושבל"ר. הושתו 11 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, הופעל מאסר מותנה למשך 5 חודשים וסך הכול 16 חודשי מאסר בפועל, פסילת רישיון נהיגה בפועל ומותנית; בשנת 2020 - עבירת איומים ועבירת הטרדה באמצעות מתקן בזק. הושתו מאסר מותנה, קנס, צו התחייבות ופיצוי לנפגע; בשנת 2021 - עבירת איומים. הוטלו מאסר מותנה וצו התחייבות.

הרשעותיו הקודמות בעבירות תעבורה בין שנת 2016 לשנת 2021 כלהלן: בשנת 2016 - נהיגה ללא רישיון נהיגה, חבלה של ממש והסעת נוסעים מעבר למצוין ברישיון הרכב. הושתו מאסרים מותנים, צו של"צ וצו מבחן. לאחר הפקעת צו המבחן הושת מאסר בפועל למשך חודשיים; בשנת 2017 - נהיגה ללא רישיון נהיגה. הושתו 6 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים, הפעלת מאסר מותנה למשך 4 חודשים בחופף לעונש המאסר בפועל, צו מבחן, התחייבות, פסילת רישיון נהיגה בפועל ומותנית. בשנת 2017 - נהיגה בזמן פסילה ונהיגה ללא רישיון נהיגה. הושתו מאסר בפועל למשך 6 חודשים, מאסר מותנה והופעלה התחייבות; בשנת 2018 - נוסע שאינו חגור. הושת קנס; בשנת 2019 - נהיגה ללא רישיון נהיגה. הושתו 11 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, הופעל מאסר מותנה למשך 5 חודשים במצטבר לעונש המאסר בפועל ובסך הכול 16 חודשי מאסר בפועל, פסילת רישיון נהיגה בפועל ומותנית; בשנת 2021 - שתי עבירות נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה בפסילה ואי ציות לשוטר. הושתו 13 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, הופעל מאסר מותנה בחופף לעונש המאסר, קנס, פסילת רישיון נהיגה בפועל ומותנית.

עיקרי טענות הצדדים

13. **טענות המבקשת:** המבקשת, אשר מלכתחילה התנגדה לבחינת חלופת מעצר ולכך ששירות המבחן יגיש תסקיר בעניינו של המשיב, הודיעה על התנגדותה הנחרצת להמלצת שירות המבחן ולשחרור המשיב למסגרת טיפולית בכלל ובפרט בבית אביבה, אשר אינה בגדר חלופת מעצר העשויה לאיין את מסוכנותו. לטענת באת-כוח המבקשת, התסקיר שהגיש שירות המבחן "מנותק מהמציאות ומנסיבות התיק". לטענתה, המשיב עבר עבירות חמורות, אשר נעברו בנסיבות חמורות, שבהן המשיב גרם באופן מכוון לחבלות לשוטר, נמלט מהמקום ורק למחרת הסגיר את עצמו. מהמשיב נשקפת מסוכנות חמורה, הנלמדת ממעשיו המתוארים בכתב האישום, מהרשעותיו הקודמות הרבות, לרבות בתחום התעבורה, מכך שעבר את העבירות הנדונות זמן קצר לאחר ששוחר מהמאסר בעודו בגדר אסיר ברישיון ובעוד תלוי נגדו מאסר מותנה בר הפעלה.

באת-כוח המבקשת הדגישה את העובדה ששירות המבחן מודע היטב למסוכנות הנשקפת מהמשיב. עמדתו שלפיה על המשיב לעבור הליך גמילה אף כלל אינה ברורה. על-פי התסקירים, אין מדובר במי שהוא מכור לאלכוהול או לסמים, אלא מי שלכל היותר צורך מעת לעת סמים מסוג קנאביס ואלכוהול. לא זו בלבד, אלא מדובר במי שבשנים האחרונות, לרבות בשנת 2021, נעשו ניסיונות רבים לשלבו בתהליכים טיפוליים, אך כולם כשלו בשל אי עמידתו בתנאי המסגרות, כך שלא נראה כי יש מקום להזדמנות נוספת. לטענתה, אף כלל לא ברור איזה שינוי חל אצל המשיב העשוי להצדיק

ניסיון נוסף ולטענתה, אף שירות המבחן אינו מצביע על שינוי שחל אצלו המצדיק את שחרורו לקהילה הטיפולית בבית אביבה.

בעניין בית אביבה הוסיפה באת-כוח המבקשת, כי מדובר במקום שאינו סגור, אשר אינו יכול לאיין את מסוכנות המשיב. לעניין זה הפנתה אל דברי בית המשפט העליון (כבוד השופט י' אלרון) מהעת האחרונה, בבש"פ 971/22 **מדינת ישראל נ' דהן** (16.2.2022), שאמנם במסגרתו נדונו בו עבירות אחרות, אך נקבע כי לנוכח תנאי המקום זו אינה מסגרת סגורה היכולה לאיין את מסוכנות המשיב באותו עניין (שם, פסקאות 16 ו-18). מאחר שאף שירות המבחן התרשם כי המשיב הוא אדם שגבולות חיצוניים אינם משמשים עבורו גורם מרתיע דיו, טענה באת-כוח המבקשת כי כלל לא ברור איך המליץ להפנות את המשיב למקום כמו בית אביבה, שאף ספק אם מתאים למשיב, שאף לשיטת שירות המבחן אינו מכור לסמים או אלקהול.

לנוכח האמור עמדת המבקשת היא כאמור, כי חלופת המעצר המוצעת כלל אינה מתאימה למשיב ולפיכך טענה, כי יש להורות על מעצרו עד תום ההליכים.

14. **טענות המשיב:** כבר מהדיון הראשון טען בא-כוח המשיב כי מדובר במשיב שנסיבות חייו מורכבות מאד כמתואר בתסקירים מטעם שירות המבחן וכן כי הוא בא ויוצא בשערי בית המעצר, כך שאם לא ישולב במסגרת טיפולית מתאימה, לא ניתן יהיה לחלץ אותו מהמצב האמור ונזקו לציבור רק עלול לגבור. לטענתו, שירות המבחן מכיר היטב את המשיב ומאז שנת 2013 מלווה אותו בהליכים הרבים שבהם היה מעורב. לטענתו, דווקא הניסיונות הרבים לשלב את המשיב בהליכי טיפול, אשר אמנם כשלו פעם אחר פעם, מצדיקים את הצורך לשלב אותו במסגרת טיפולית אינטנסיבית ומשמעותית.

בעניין בית אביבה טען, כי ישנן החלטות רבות העוסקות בשחרור עצורים למסגרת זו, גם בנסיבות שבהן דובר במי שהאשמו בעבירות חמורות מאלו שבהן מואשם המשיב. לטענתו, אם המבקשת מתנגדת נחרצות לכך שהמשיב יפנה למסגרת זו, כי אז היה עליה להודיע על כך מיד לאחר הגשת התסקיר מיום 10.5.2022. לא היה מקום לכך שהמשיב והמערכת כולה ייערכו לאפשרות קליטת המשיב בבית אביבה ורק לאחר שהתקבל לשם, תודיע המבקשת על התנגדותה כאמור.

בעניין הביקורת כלפי המלצת שירות המבחן הוסיף בא-כוח המשיב, כי שירות המבחן, המכיר את המשיב היטב, מעריך כי במסגרת גמילה הוא יוכל לרכוש כלים לניהול אורח חיים תקין, להתמודדות עם פריצת הגבולות ועם בניית גבולות אישיים. העובדה שאין בנמצא חלופה המתאימה באופן מדויק לצרכיו, אינה פוטרת ממצאת החלופה הטובה ביותר מבין אלו הקיימות. בא-כוח המשיב הפנה אל דו"ח ועדת מררי ואל החלטת הממשלה המאמצת את מסקנותיו בנושא חלופות מעצר. כאמור בדו"ח, צמצום המעצרים מתחיל מחשיבה שונה לגבי מעצרים עד תום ההליכים ומהבנה כי ישנם עצורים אשר סיבת מעצרם היא היעדר חלופה מתאימה. המשיב רואיין בבית אביבה, נמצא מתאים ויש נכונות לקלוט אותו במקום. לטענת בא-כוחו, יש לתת משקל לגילו הצעיר, לכך שמאז גיל 16 הוא מעורב בפלילים וכן לכך שמגיל צעיר הוא חי במוסדות, בלי שניתנו לו הזדמנויות ובלי שהיו לו הורים שיכולים היו להציב לו גבולות.

לתמיכה בטענותיו בעניין הצדקת הפניית המשיב לחלופת מעצר במסגרת טיפולית, הפנה בא-כוח המשיב אל החלטת בית המשפט בבש"פ 1152/17 **דרבה נ' מדינת ישראל** (20.2.2017), אשר בו נקבע לגבי עורר שאף לו לא היו הורים שיכולים היו להציב לו גבולות, כי יש להתאמץ למצות את פוטנציאל השיקום לגביו. כאמור שם, **"בהתחשב בגילו הצעיר ובמיעוט ההזדמנויות שעמדו בפניו - יש לעשות כל מאמץ לאפשר לו לעשות שינוי. שינוי כזה, ככל שיצליח, ייטיב עמו, ולא פחות מכך עם החברה כולה..."** (כבוד השופט ד' ברק-ארז, פסקה 19). כן הפנה אל החלטת בית המשפט בבש"פ 5240/18 **קוזיאשוילי נ' מדינת ישראל** (15.7.2018), שבה נקבע כי השיקום עשוי להיות מהלך ראוי, אף אם החל בשל לחץ ההליך הפלילי. כדברי בית המשפט באותו עניין, **"אציין בעניין זה כי לגישתי ערכו של הליך השיקום לא נפגם אך בשל כך שהעורר נדחף אליו בלחצו של ההליך הפלילי. לעיתים אדם מתקשה להפנים את חומרת התמכרותו, עד שהיא מדרדרת אותו לבית העצורים. במקרים מסוג זה, רצונו של אותו אדם להיחלץ מהבור אליו נקלע, באמצעות הסכמה לטיפול בשורש הבעיה שדרדרה אותו לשם, היא שאיפה ראויה, העשויה לסייע להליך שיקומו"** (שם, כבוד השופט ע' גרוסקופף, פסקה 7).

בעניין **הלכת סוויסה** (בש"פ 1981/11 **מדינת ישראל נ' סוויסה**, פ"ד ס"ד(3) 101 (2011), כבוד השופט י' עמית (להלן - **הלכת סוויסה**)), טען בא-כוח המשיב, כי כבר נקבע כי חרף הכללים שנקבעו בהלכה זו, **"כל הליך מעצר הוא עניין ל'תפירה ידנית' וכל תיק נבחן על פי המעשה העושה ומכלול הנסיבות"** (בש"פ 8168/17 **קרקי נ' מדינת ישראל** (31.10.2017), כבוד השופט י' עמית, פסקה 2). לכן טען, כי יש לבחון את נסיבותיו של המשיב באופן פרטי ולאפשר חלופת מעצר במסגרת טיפולית.

דין והכרעה

15. כאמור בפתח הדברים, אין מחלוקת על כך שהמשיב מואשם בעבירות חמורות אשר נעברו בנסיבות חמורות וכי ישנן ראיות לכאורה להוכחת אשמתו. מהתסקירים בעניינו אף עולה כי הוא הודה לפני שירות המבחן במעשים וכי הוא מכיר באחריותו. אף אין מחלוקת כי בנסיבות העניין מתקיימת עילת המסוכנות המצדיקה את מעצר המשיב עד תום ההליכים, הנלמדת מחומרת המעשים, מהרשעותיו הקודמות הרבות וכן מכך שזה מקרוב שוחרר ממאסר בעקבות הרשעתו בעבירות דומות בנסיבות חמורות המצביעות על מסוכנותו. על פי גזר הדין מיום 5.10.2021 בעניין ההליך הקודם (פ"ל (תעבורה ירושלים) 9452-06-20, כבוד השופטת ש' זוכוביצקי-אורי), המשיב הורשע בנהיגה ללא רישיון נהיגה, בנהיגה בזמן פסילה ובעבירת אי ציות לשוטר. הוא מעולם לא הוציא רישיון נהיגה וביום 17.3.2021 נהג בקטנוע ולאחר ששוטרים הבחינו בו, נמלט מהם, תוך נסיעה במהירות גבוהה, חציית צמתים בניגוד לאור אדום ברמזור ונסיעה נגד כיוון התנועה. לאלו מצטרפת עילת החשש להימלטות מהדין, בשל הימלטותו ממקום העבירות הנדונות בהליך הנדון.

16. אכן יש ממש בטענותיו של בא-כוח המשיב ובאמור בתסקיר, כי ללא טיפול משמעותי, אינטנסיבי, רציני וארוך טווח, לא מן הנמנע שהמשיב ימשיך בדרכו ויוסיף לבוא בשערי בית המעצר. עם זאת, גם נכונות טענותיה של באת-כוח המבקשת, כי בניגוד להחלטות שאלהן הפנה בא-כוח המשיב, במקרה הנדון ועל-פי האמור בתסקירים, אין מדובר בעצור שהוא מכור לאלכוהול או לסמים וכי צריכת הסמים אצלו נעשית רק לעתים רחוקות, כך שלא ברור הצורך בטיפול במסגרת לטיפול בהתמכרויות. אפילו נניח כי יש בכך צורך, בשונה מהנאשמים שעניינם נדון בהחלטות שאלהם הפנה בא-כוח המשיב, המשיב לא ביטא רצון של ממש לפנות להליך טיפולי, בעוד שכל הניסיונות האחרונים לשלבו

בהליכים מסוג זה כשלו בזה אחר זה, כמתואר לעיל. אף אין מדובר במצב שבו חל שינוי של ממש בגישת המשיב לעומת הניסיונות הקודמים, ואף אין מדובר במצב שבו מדובר במי שנראה כי עבר את העבירות הרבות שעבר על רקע התמכרות כלשהי. לכל אלו יש להוסיף את העובדה שבית אביבה אמנם אינו מקום סגור, היכול לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב.

17. מכל מקום, אחד השיקולים המכריעים בהחלטת נעוץ דווקא בכך שבנסיבות העניין עניינו של המשיב אינו בא בגדרי החריג אשר על-פי **הלכת סוויסה** מצדיק הפנייה להליך גמילה במסגרת הליך המעצר. זאת בין השאר, גם לנוכח העובדה שהטיפול המוצע הוא טיפול ארוך טווח, בעוד שנראה לכאורה, כי אין מניעה שהמשיב יודה ויורשע וימצה אפשרות זו במסגרת ההליך העיקרי. הפניית המשיב להליך טיפולי כבר עתה עומדת בניגוד לכלל שלפיו בדרך כלל לא יכבול הליך המעצר את ידי המותב הדין בהליך העיקרי. כל זאת לצד שיקולים נוספים, כפי שיוסבר עתה בקצרה.

18. על-פי **הלכת סוויסה**, בדרך כלל הפניית נאשם להליך גמילה תיעשה בשלב גזירת העונש ולא בשלב המעצר. הפניית נאשם להליך גמילה כבר בשלב המעצר היא חריגה ובדרך כלל תתאפשר רק בנסיבות חריגות. אף הודגש כי **"ראוי לשופט המעצרים שלא להורות על חלופת גמילה באשר יש בכך מעין התערבות, מעין הסגת גבולו של ההליך התלוי ועומד של גזירת העונש (...). באם ימצא המותב הדין בתיק העיקרי כי במסגרת גזר הדין יש לשלוח את הנאשם לגמילה, יעשה כן במסגרת גזר הדין"** (שם, פסקה 9 והפסיקה הרבה הנזכרת שם. ראו גם: בש"פ 7750/17 **מדינת ישראל נ' פרוס** (17.10.2017), כבוד השופט מ' מזוז, פסקה 15). כך בדרך כלל וכך על אחת כמה וכמה במקום שבו שירות המבחן שב והדגיש כי הטיפול המוצע בבית אביבה הוא טיפול ממושך, ארוך טווח. בדרך כלל ולמעט נסיבות חריגות, טיפול מעין זה צריך להישקל בשלב גזירת העונש ולא בשלב בחינתה של חלופת המעצר.

19. לכך יש להוסיף את העובדה שספק רב אם בנסיבות העניין התקיימו התנאים המצדיקים את הפניית המשיב להליך גמילה. **הלכת סוויסה** מונה עשרה שיקולים שיש לשקול קודם להחלטה להפנות נאשם להליך גמילה בשלב המעצר (שם, פסקה 9). בכלל זה השיקולים הבאים, אשר נראה כי אינם מתקיימים בנסיבות הנדונות: אין מדובר בנאשם שהחל בהליך גמילה קודם למעצרו (שם, פסקה 9א); סיכויי הצלחת הטיפול, מידת התאמתו של המשיב ומידת מוכנותו להשתלב בטיפול גמילה מוטלים בספק, לנוכח כישלונותיו בחמשת הניסיונות האחרונים לשלבו בהליך גמילה (שם, פסקה 9ב) אמנם גילו של המשיב צעיר, אך כאמור, הוא כשל בניסיונות הרבים שכבר ניתנו לו להשתלב בהליכי טיפול שונים (שם, פסקה 9ג); אף השיקול שעניינו השאלה אם יש בחלופת הגמילה כדי לאיין או כדי להקהות את עילת המעצר של מסוכנות לציבור, מוטל בספק (פסקה 9ד).

לשיקולים האמורים יש להוסיף אף את השיקולים הבאים, אשר אינם מסייעים למשיב: סוג העבירה שבה הואשם - בעניין זה נקבע כי **"ככל שהעבירה ונסיבותיה חמורות יותר כך מצטמצם כוחו של החריג (...). לא עבירות אלימות כעבירות סמים 'רגילות'"** (שם, פסקה 9ה). בעניינו מדובר במי שמואשם בעבירת אלימות חמורה, אשר נעברה בנסיבות חמורות; הרשעותיו הקודמות - כאמור שם, **"לא דינו של מי שאין לו עבר פלילי מכביד... כדין... מי שמרחף על ראשו מאסר על תנאי"** (שם, פסקה 9ו). כאמור לעיל, נגד המשיב מאסר מותנה בר הפעלה למשך תשעה חודשים ואף מדובר במי שהוא במעמד של אסיר ברישיון; גזר הדין הצפוי - **"במערך השיקולים הכולל יש**

לקחת בחשבון את גזר הדין הצפוי אם יורשע הנאשם... ואת האפשרות כי גם בהנחה שהנאשם יתמיד ויצליח בטיפול הגמילה, המותב הדין בתיק העיקרי יגזור עליו מאסר בפועל... (שם, פסקה 9ח). לנוכח כלל השיקולים ובלי שיש בכך משום נקיטת עמדה לעניין העונש שיושת על המשיב, אם יורשע, לא מן הנמנע כי עונשו אמנם יהיה מאסר בפועל.

20. סיכום הדברים הוא אפוא, כי חרף המלצת שירות המבחן, לא נמצא מקום לאפשר למשיב להשתלב בהליך הגמילה המוצע בשלב הזה כחלופת מעצר. כפי שנקבע לא אחת, **"ההלכה היא כי ככלל, השלב הראוי לבחינת שיבוצו של נאשם בהליך שיקומי הוא בשלב גזירת העונש. זאת כאשר תהיה לפני בית המשפט תמונה מלאה על אודות הנאשם (...). העברת נאשם עוד טרם נגזר דינו או אף טרם הוכרע דינו להליך טיפולי או שיקומי הינה בבחינת הקדמת המאחר ועלולה גם ליצור ציפיות בלב הנאשם ולכבול את ידיו של בית המשפט בעת מתן גזר הדין"** (בש"פ 8509/17 אנטיפקין נ' מדינת ישראל (7.11.2017), כבוד השופט ד' מינץ, פסקה 9). אמנם הפניית המשיב למסגרת טיפולית בבית אביבה היא המלצת שירות המבחן, אך כאמור שם, בכך אין די. **"במסגרת זו אין ספק כי יש משקל להמלצות שירות המבחן, בוודאי בנושא כגון זה הנמצא בליבת עיסוקו (...). אדרבה, נקודת המוצא במתן אפשרות לנאשם לעבור הליך טיפולי היא בכך שקיימת המלצה חיובית ואף חמה מטעם שירות המבחן שהוא אכן ראוי לטיפול. אך בכך אין די. ההמלצה של שירות המבחן מהווה תנאי הכרחי אך לא מספיק"** (שם, פסקה 11).

21. סיכום הדברים הוא אפוא, כי לא נמצאה הצדקה להפניית המשיב להליך טיפולי ארוך טווח בבית אביבה. זאת במיוחד לנוכח המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו, והעובדה שנראה לכאורה כי לא מתקיימים לגביו השיקולים המצדיקים את הפנייתו להליך גמילה כבר בשלב הזה, בעוד עצם הצורך בו אינו ברור. כמו כן, לא נראה כי ישנה הצדקה להפניית המשיב כבר בשלב הזה למסגרת טיפולית הכוללת תכנית ארוכת טווח, אשר תגביל ללא הצדקה את המותב הדין בהליך העיקרי. כל זאת בעוד שמדובר במי שמואשם בעבירות חמורות אשר העונש הקבוע בצדן הוא מאסר בפועל ממושך ובעוד לחובת המשיב גם מאסר מותנה בר הפעלה למשך תשעה חודשים.

משנקבע כי ישנן ראיות לכאורה להוכחת האשמה, כי מתקיימות עילות מעצר בעניינו של המשיב, עילת המסוכנות ועילת החשש מפני הימלטות מהדין, ומאחר שכאמור, לא נמצאה חלופת מעצר מעשית העשויה לאיין את מסוכנותו, אין מנוס מלהורות על מעצרו עד תום ההליכים. עם זאת, אם בבוא העת יהיה בידי המשיב להציע חלופת מעצר מעשית אחרת, יוכל לפנות בבקשה מתאימה.

בהתאם לאמור, המשיב ייעצר עד תום ההליכים נגדו.

22. בהסכמת הצדדים, החלטה זו ניתנת בהיעדרם.

המזכירות תמציא את ההחלטה אל באי-כוח הצדדים וכן אל שירות בתי הסוהר.

שב"ס יאפשר למשיב לשוחח בטלפון עם בא-כוחו, אשר יסביר לו את משמעות ההחלטה.

עמוד 11

ניתנה היום, י"ג בסיוון התשפ"ב, 12 ביוני 2022, בהיעדר הצדדים.

תמר בר-אשר,
שופטת